

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

**Komisja
Edukacji
i Nauki**

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI
POZARZĄDOWYMI, SAMORZĄDOWYMI
I ZWIĄZKAMI ZAWODOWYMI
(NR 15)
z dnia 16 października 2025 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Edukacji i Nauki

– podkomisji stałej do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi, samorządowymi i związkami zawodowymi wychowania (nr 15)

16 października 2025 r.

Podkomisja stała do spraw nauki i szkolnictwa wyższego, obradująca pod przewodnictwem poseł **Żanety Cwaliny Śliwowskiej (Polska2050)**, przewodniczącej podkomisji, rozpatrzyła:

– informację na temat rozwoju miejsc integracji młodzieżowej – rola samorządów i NGO.

W posiedzeniu udział wzięli: **Janina Ewa Zalewska-Steć** naczelnik w Departamencie Wychowania i Profilaktyki Ministerstwa Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikami, **Maciej Waleszczyński** główny specjalista w Departamencie Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Edukacji Narodowej, **Ewa Raińska-Nowak** starszy specjalista w Departamencie Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Edukacji Narodowej, **Michał Braun** dyrektor Narodowego Instytutu Wolności wraz ze współpracownikami, **Emilia Scheffler** specjalista w Zespole Edukacji i Wychowania Biura Rzecznika Praw Dziecka, **Łukasz Cymiński** przedstawiciel Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej oraz **Jerzy Smoliński** członek prezydium Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agnieszka Kalinowska-Wójcik** i **Michał Kościński** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł **Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050)**:

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi, samorządowymi i związkami zawodowymi.

Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia to rozpatrzenie informacji na temat rozwoju miejsc integracji młodzieżowej – rola samorządów i organizacji pozarządowych. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie widzę. W takim razie przechodzimy do realizacji.

Na początek chciałbym przywitać państwa przybyłych na dzisiejszą podkomisję. Pani Janina Ewa Zalewska-Steć, naczelnik w Departamencie Wychowania i Profilaktyki Ministerstwa Edukacji Narodowej, pan Maciej Waleszczyński, główny specjalista w Departamencie Współpracy Międzynarodowej MEN, pani Ewa Raińska... Nieobecna?

Starszy specjalista w Departamencie Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Edukacji Narodowej **Ewa Raińska-Nowak**:

Tu jestem.

Przewodnicząca poseł **Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050)**:

Tak, przepraszam. Pani Ewa Raińska-Nowak, starszy specjalista w Departamencie Współpracy Międzynarodowej MEN. Pan Wojciech Kuraszy, zastępca dyrektora, Departament społeczeństwa obywatelskiego KPRM, jeszcze do nas nie dotarł. Mam nadzieję, że niebawem dotrze. Pani Emilia Szeffler, specjalista w Zespole Edukacji i Wychowania, Biuro Rzecznika Praw Dziecka – dzień dobry. Pan Michał Braun, dyrektor Narodowego Instytutu Wolności. Pan Łukasz Cymiński, przedstawiciel Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej. Pani Alina Kozińska-Bałdyga – też jeszcze nie widzę – pani prezeska Federacji Inicjatyw Oświatowych. Pan Jerzy Smoliński, członek prezydium Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” – dzień dobry.

Proszę państwa, dzisiejszym tematem, wokół którego będziemy się obracać, jest młodzież. Nie ukrywam, że do podjęcia tego właśnie tematu zainspirowały mnie odwiedziny

w międzyczasie, tj. miejsca, gdzie młodzież może po lekcjach przychodzić, zarządzać sama swoim czasem, robić, co chce, ale ma tam merytoryczną opiekę. To jest jednostka samorządowa przy Miejskim Domu Kultury w Mińsku Mazowieckim. Pod opieką merytoryczną młodzież może realizować swoje pasje, zainteresowania, integrować się, podejmować różnego rodzaju inicjatywy społeczne. Wiem, że w Polsce są zorganizowane tylko trzy takie miejsca. Warto by było się przyjrzeć – zachęcam państwa z ministerstwa, żeby odbyć wizytę studyjną właśnie w takim miejscu, gdzie młodzież trochę rządzi się swoimi prawami, jak wspaniale to wpływa na młodzież. Rozmawiałam z panią opiekun, która opiekuje się tym miejscem, i rzeczywiście wiele żyć zostało uratowanych przez to, że dzieci mogły przyjść, porozmawiać z rówieśnikami, zareagować w jakiś sposób na kryzys, który ich dotyka.

Stąd też dzisiejszy temat podkomisji. Chcielibyśmy przejrzeć, jaka jest właściwie sytuacja, z jakich instytucji może korzystać młodzież właśnie w takim wypadku, kiedy ten czas wolny mógłby być zorganizowany w ten sposób, w jaki właściwie młodzież by chciała, i jednocześnie nieść ze sobą same dobra wynikające właśnie z integracji społecznej.

Oddaję teraz głos ministerstwu.

Naczelnik Wydziału Wychowania i Opieki w Departamencie Wychowania i Profilaktyki Ministerstwa Edukacji Narodowej Janina Ewa Zalewska-Stec:

Dziękuję bardzo. Przepraszamy, że pani minister nie mogła uczestniczyć, ale jest za granicą. A pani dyrektor – w delegacji służbowej, stąd też ja mam zaszczyt z państwem przez chwilę tutaj pobyc i przedstawić informację, jakie działania podejmuje minister edukacji w zakresie właśnie młodzieży, a przede wszystkim współpracy z organizacjami pozarządowymi. Zadania te przyczyniają się na pewno do takich sytuacji, że młodzież właśnie ma możliwość się rozwijać i później włączać się w pracę organizacji pozarządowych i sprawniej, lepiej funkcjonować w życiu społecznym.

Przed wszystkim taka ważna rzecz, która się zadziała w tzw. międzyczasie, że to w 2021 r. nowelizacja o samorządzie gminnym po raz pierwszy wprowadziła prawne podstawy powoływania młodzieżowych rad na poziomie gmin, powiatów, województw, wyposażając je w konkretne uprawnienia. Młodzieżowe rady działają przy wszystkich samorządach wojewódzkich i w większości przy pozostałych jednostkach samorządu terytorialnego. Rady gmin, powiatów i sejmiki województwa są samodzielne i mogą dostosować działalność młodzieżowych rad oraz ich statuty do potrzeb młodzieży w różnych środowiskach. Potencjał młodych ludzi, ich troska o swoją społeczność oraz podejmowanie działań w sferze spraw publicznych są niezwykle istotne, również dla ministra edukacji. Rady te stanowią element zwiększenia udziału młodych ludzi w procesach decyzyjnych, a także przyczyniają się do zwiększenia uczestnictwa młodzieży w lokalnym życiu publicznym, stanowią integrację działalności młodzieżowej. Samorządy wspierają i promują aktywność obywatelską tych swoich młodych mieszkańców.

Ministerstwo edukacji podejmuje różne działania umożliwiające nabycie przez młodych ludzi różnych, przeróżnych umiejętności, bardzo ważnych zresztą. Na przykład od 1 września 2025 r., czyli od tego roku, w roku szkolnym 2025/2026 realizowany jest przedmiot „edukacja obywatelska”. Głównym celem tego przedmiotu jest przygotowanie uczniów do świadomego i odpowiedzialnego zaangażowania obywatelskiego w społeczeństwie demokratycznym, ogólnie w środowiskach lokalnych, a potem pewnie w różnych działaniach i aktywnościach podejmowanych przez młodych ludzi przez życie. Przedmiot ma budować, wzmacniać postawy patriotyczne młodych ludzi, oparte na poczuciu tożsamości, przynależności do wspólnoty, troski o tzw. małą i dużą ojczyznę, poczucie odpowiedzialności. Równolegle przedmiot kształtuje: otwartość, szacunek względem innych, empatię i solidarność z innymi oraz zaangażowanie na rzecz dobra wspólnego. Wymagania ogólne podstawy programowej w zakresie przedmiotu „edukacja obywatelska” dotyczą rozumienia sfery publicznej, zainteresowania sprawami publicznymi oraz zaangażowania obywatelskiego, które łącznie w efekcie składają się na postawę patriotyczną.

Podstawa programowa przedmiotu „edukacja obywatelska” przewiduje cele kształcenia polegające na: rozumieniu sfery publicznej, poszanowaniu wartości, zasad demokracji, zainteresowanie w ogóle sferą publiczną, posiadanie własnych opinii, poszanowanie opinii innych osób, zaangażowanie obywatelskie, wpływanie na władze polityczne i interakcje państwo–obywatel, na przykład w tym celu uczeń potrafi załatwić wybrane sprawy urzędowe, podejmować działania w interakcji z państwem, rozumie mechanizmy i formy uczestnictwa obywatelskiego i je odpowiedzialnie wykorzystuje. Nowością w podstawie programowej przedmiotu

„edukacja obywatelska” są wymagane działania obywatelskie, które mają być sposobem nabywania praktycznych umiejętności obywatelskich oraz rozwijania postaw patriotycznych i sprawczości. Uczeń w ramach przedmiotu musi samodzielnie podejmować zadania, a przynajmniej jedno tzw. działanie obywatelskie. Form tych działań jest 18, z czego na przykład jedna dotyczy nawiązania współpracy jako wolontariusz z lokalną organizacją społeczną lub instytucją publiczną w celu wsparcia realizacji jej celów statutowych, po czym ma przedstawić na forum klasy efekty swojego zaangażowania. Charakter przedmiotu „edukacja obywatelska” wymaga od nauczyciela stosowania w pracy z klasą metod aktywizujących – praca w grupach, burza mózgów, dyskusja.

Ważne zadanie w edukacji to również współpraca szkół z placówkami i z młodzieżowymi organizacjami. Współczesne organizacje młodzieżowe, jak organizacje pozarządowe, w tym na przykład organizacje harcerskie, odgrywają bardzo ważną rolę wspierającą szkoły i placówki w procesie edukacji, a także w zakresie wychowania dzieci i młodzieży do tradycyjnych wartości oraz bezpieczeństwa. Zgodnie z art. 86 ustawy – Prawo oświatowe: „W szkole i w placówce mogą działać, z wyjątkiem partii i organizacji politycznych, stowarzyszenia i inne organizacje, w szczególności organizacje harcerskie, których celem statutowym jest działalność wychowawcza albo rozszerzenie, wzbogacenie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej, innowacyjnej szkoły lub placówki”. Tak brzmi ten przepis, który został wprowadzony właśnie w tym celu, żeby umożliwić, zalegalizować współpracę organizacji pozarządowych ze szkołami, z uczniami i otworzyć, że tak powiem, szkoły na wszelkie szeroko pojęte działania, i umożliwić tzw. wchodzenie organizacjom pozarządowym do szkół – zakładać stowarzyszenia czy różne koła. Podjęcie tych działań wymaga jedynie zgody dyrektora szkoły lub placówki, wyrażonej po uprzednim uwzględnieniu warunków tej działalności oraz uzyskaniu pozytywnej opinii rady szkoły lub placówki i rady rodziców.

Współpraca z młodzieżowymi organizacjami pozarządowymi stanowi bardzo istotny element działalności szkoły. Podejmowanie przez organizacje młodzieżowe, w tym na przykład organizacje harcerskie – jest to grupa organizacji harcerskich, kilka największych w kraju, stąd też często o nich mówimy – inicjatyw i działań wzmacnia przedsięwzięcia i pracę dydaktyczno-wychowawczą w szkołach i placówkach, naszym zdaniem.

W polskim systemie edukacji działają również placówki wychowania, pałace młodzieżowe, domy kultury, międzyszkolne ośrodki sportowe, ogniska pracy pozaszkolnej, ogrody jordanowskie, pozaszkolne placówki specjalistyczne. Podmioty te wypełniają zadania edukacyjne, wychowawcze, opiekuńcze, profilaktyczne, prozdrowotne, kulturalne, sportowe i rekreacyjne. Wymienione placówki wychowania pozaszkolnego realizują zadania w zakresie prowadzenia zajęć wspierających rozwój dzieci i młodzieży, mających na celu rozwijanie zainteresowań, szczególnych uzdolnień, doskonalenie umiejętności, pogłębianie wiedzy, kształtowanie umiejętności spędzania czasu wolnego, kształtowanie poszanowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i innych kultur, poczucia własnej tożsamości, w szczególności narodowej, etnicznej, językowej, przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym. Organizują też imprezy kulturalne, przeglądy, festiwale, wypoczynek, sport, rekreację dla dzieci i młodzieży, w tym też dla dzieci niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

W placówkach organizowane są zajęcia stałe, okresowe lub okazjonalne, jak też takie, które wynikają z potrzeb środowiska lokalnego. W roku szkolnym 2023/2024 w zajęciach wzięło udział łącznie ponad 955 tys. dzieci i młodzieży. Są to dane z Systemu Informacji Oświatowej w naszym ministerstwie. Oczywiście mogą się trochę różnić, ponieważ to od dyrektorów zależy, czy podadzą te dane w systemie.

Mamy, tak właśnie jak wspomniała pani przewodnicząca, młodzieżowe domy kultury. Według danych SIO w roku 2023/2024 działalność prowadziły 103 młodzieżowe domy kultury. Liczba uczestników zajęć pozaszkolnych wyniosła ponad 360 tys. dzieci i młodzieży, a liczba zajęć pozaszkolnych to ponad 9200.

Jest jeszcze szerokie wsparcie działalności młodzieży w szkołach i placówkach oraz w różnych formach pozaszkolnych, to jest w radach młodzieży, zespołach, sejmikach, i działalności artystycznej, kulturalnej, turystyczno-krajoznawczej, sportowej, informatycznej, technicznej oraz innej rozwijającej zainteresowania młodzieży do udziału w życiu publicznym i uczy demokratycznego wpływu na podejmowanie przez samorządy i władze decyzji w rozwiązywaniu spraw młodych ludzi.

Ministerstwo realizuje różne działania pośrednie i bezpośrednie. Inne inicjatywy zostały opisane w informacji, którą przygotowaliśmy. Mają one istotny wpływ na przygotowanie młodzieży również do podejmowania decyzji i rozwijania ich umiejętności i w obecnym czasie młodości, i potem ewentualnie, kiedy wkraczają w dorosłe życie.

Chciałabym panią przewodniczącą prosić o oddanie głosu przedstawicielom Departamentu Współpracy Międzynarodowej, którzy przedstawiają informację – taką najnowszą naszą inicjatywę, bo 13 października, czyli kilka dni temu, odbyła się w ministerstwie inauguracja Rady do spraw Polityki Młodzieżowej. Za to zadanie odpowiada Departament Współpracy Międzynarodowej, na pewno jeszcze inne ciekawe inicjatywy zostaną tu poruszone. Oczywiście informacja na ten temat jest również w materiale.

Przewodnicząca poseł Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę przedstawicieli Departamentu... przepraszam...

Główny specjalista w Departamencie Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Edukacji Narodowej Maciej Waleszczyński:

Współpracy Międzynarodowej,

Przewodnicząca poseł Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050):

...Współpracy Międzynarodowej, tak.

Główny specjalista w Departamencie Współpracy Międzynarodowej MEN Maciej Waleszczyński:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, jak zostało wspomniane, Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz nasz departament, Departament Współpracy Międzynarodowej, realizuje stosunkowo nowe zadanie polegające na koordynacji polityki młodzieżowej.

Polityka młodzieżowa w Polsce przez wiele lat istniała, natomiast miała charakter rozproszony i nieskoordynowany. Działania młodzieży, dla młodzieży, dotyczące młodzieży, oczywiście były realizowane przez liczne resorty i instytucje, natomiast często było to niezależnie od siebie. Skutkiem był rozproszony system wsparcia, który nie zawsze odpowiadał na realne potrzeby młodych ludzi i przede wszystkim nie gwarantował stałości podejmowanych działań. Tymczasem polityka młodzieżowa zgodnie z europejskimi standardami powinna być tworzona w dialogu z młodzieżą, międzyresortowo i w sposób oparty na wiedzy, doświadczeniu oraz wymianie doświadczeń oraz dobrych praktyk.

I dwa bardzo ważne akty prawne związane z polityką młodzieżową.

Pierwszy to jest zarządzenie nr 4 Prezesa Rady Ministrów z 26 lutego 2025 r., w którym pan premier powierzył funkcję koordynatora działań w zakresie polityki młodzieżowej ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania. Pani minister ogłosiła tę bardzo ważną i wyczerpującą zarówno przez ministerstwo, jak i przez środowiska od lat pracujące z młodzieżą decyzję na europejskim forum młodzieży, które miało miejsce w Lublinie w marcu 2025 r. podczas polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Od tego momentu rzeczywiście ministerstwo zaczęło przygotowywać się do realizacji tego ważnego działania ulokowanego w jednym resorcie, czyli w Ministerstwie Edukacji Narodowej.

Bezpośrednią realizacją tego zarządzenia jest właśnie Rada do spraw Polityki Młodzieżowej, która działa przy ministrze edukacji. Została ona powołana na mocy zarządzenia ministra edukacji z 18 września 2025 r., więc również jest to zarządzenie nowe, nowa rada, nowe zadanie.

Rada do spraw Polityki Młodzieżowej ma dość specyficzną strukturę, żeby umożliwić lepszą współpracę, planowanie i wdrażanie tychże spójnych rozwiązań. Rada zgodnie z zarządzeniem jest pomyślana jako ciało doradczo-opiniotwórcze, które działa przy ministrze edukacji i integruje wiedzę i doświadczenie administracji rządowej, środowisk eksperckich oraz młodych ludzi i przede wszystkim organizacji młodzieżowej. To tutaj mają spotykać się różne perspektywy, by wspólnie budować tę systemową, nowoczesną i otwartą politykę młodzieżową.

Krótko powiem o składzie tejże rady ze względu na to, że oprócz prezydium mamy przedstawicieli dziewięciu ministerstw, m.in. Ministerstwa Rodziny, Pracy, Polityki Społecznej, Ministerstwa Zdrowia, Cyfryzacji, Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Klimatu i Środowiska, Nauki czy też Rozwoju i Technologii oraz Ministerstwo Sportu. Mamy również tutaj przedstawicieli Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z departamentu do spraw problematyki równości czy też z departamentu do spraw społeczeństwa obywatelskiego. Obecny tutaj pan dyrektor wie o tej radzie, ponieważ właśnie uczestniczył w jej inauguracji w poniedziałek.

Mamy również przedstawicieli instytucji publicznych, które zrzeszają różne organizacje i różne perspektywy. Między innymi jest to Unia Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza, jest to również Związek Miast Polskich, Gmin Rzeczypospolitej, Narodowy Instytut Wolności czy też właśnie Biuro Rzecznika Praw Dziecka. Oddajemy również głos stronie młodzieżowej, którą reprezentują organizacje harcerskie oraz właśnie NGO, lokalne czy też ogólnopolskie, które od lat działają na rzecz pracy z młodzieżą. Są tam różne fundacje, stowarzyszenia, które realizują właśnie ten postulat pracy z i dla młodzieży.

Ten cel oraz działanie rady powoli się zarysowują ze względu na to, że jak już zostało wspomniane, inauguracja odbyła się w ten poniedziałek. Natomiast myślę, że pierwszym i takim konkretnym zadaniem naszego gremium będzie współtworzenie i konsultowanie krajowej strategii młodzieżowej. Proszę państwa, warto dodać, że taki dokument obowiązywał w latach 2000–2012, a więc proszę zauważyć, że był przygotowany jeszcze przed wejściem Polski w struktury Unii Europejskiej, a nawet od tego roku 2012 świat zmienił się diametralnie. Mamy do czynienia z dynamicznym postępowaniem cyfryzacji, pojawieniem się nowych wyzwań społecznych, globalnych, kwestiami bezpieczeństwa związanymi m.in. z rosyjską agresją na Ukrainę w roku 2014 czy też 2022. Wszystkie te zjawiska wpływają na młodych ludzi, którzy muszą właśnie wkraczać w okres dorosłości w takich warunkach. I właśnie przygotowanie tej krajowej strategii młodzieżowej, współtworzenie, konsultowanie jej przez radę, będzie głównym i ważnym zadaniem, oczywiście przy współpracy ze środowiskami młodzieżowymi i organizacjami młodzieżowymi, które od lat działają właśnie w tymże celu.

Jeszcze jedno, proszę państwa. Przedsięwzięcie również nowe, ponieważ pani minister w swoim komunikacie z 18 września 2025 r. ustanowiła nowe przedsięwzięcie pod nazwą „Strategia dzieci i młodzieży”. Jest to szeroko zakrojony projekt, którego celem jest przeprowadzenie ogólnopolskiej diagnozy sytuacji dzieci i młodzieży, zidentyfikowanie kluczowych wyzwań, potrzeb oraz finalnie opracowanie założeń dokumentu strategicznego. To nie jest ta strategia, o której mówiłem wcześniej – to są pewne założenia, nad którymi na pewno będzie pracować Rada do spraw Polityki Młodzieżowej. Ten dokument pozwoli nam wyznaczyć priorytetowe obszary działań państwa właśnie w polityce młodzieżowej i również będzie się to odbywać we współpracy z organizacjami młodzieżowymi. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050):

Dziękuję bardzo.

Nie wiem, czy mamy już przedstawiciela Narodowego Instytutu Wolności na sali? Jest.

Chciałabym jeszcze tutaj w państwa kierunku skierować pytanie w ramach „Mocy małych społeczności”. Czy tam są uwzględnione też organizacje właśnie pozarządowe zajmujące się młodzieżą? Jaki to jest mniej więcej procent wniosków?

Dyrektor Narodowego Instytutu Wolności Michał Braun:

Dobrze. Dziękuję bardzo. Michał Braun, dyrektor Narodowego Instytutu Wolności i też członek tej Rady do spraw Polityki Młodzieżowej.

Tak, mamy w NIW kilka działań związanych z tematem, który dzisiaj omawiamy. Jeśli chodzi o program „Moc małych społeczności”, trudno mi powiedzieć, ile grantów trafiło do młodzieży, z tego względu, że większość grantów, które były przekazywane, na przykład radom młodzieży, były robione w regrantingu, a więc dopiero będziemy czekać na dokładne sprawozdania od regionalnych operatorów. My w ramach programów często wspieramy grupy nieformalne, jak rady młodzieżowe, które są w jakiś sposób sformalizowane przy gminach. Ale gmina jako taka nie może aplikować o środki dla młodzieżowej rady, przynajmniej nie może aplikować o te środki do Narodowego Instytutu Wolności, więc w każdym regionie mamy operatora, który rozdaje małe granty, oczywiście w procedurze konkursowej. Małe granty, zwykle do 10–15 tys. zł, mogą otrzymywać grupy nieformalne, m.in. mogą to być członkowie młodzieżowych rad, ale też po prostu grupy koleżeńskie, lokalne – nieformalne grupy, które chcą zrobić coś dobrego dla swojego otoczenia.

Natomiast oprócz programu „Moc małych społeczności”, chciałbym powiedzieć o programie, który stricte jest związany z tematem dzisiejszego posiedzenia, to znaczy z Funduszem Młodzieżowym, bo właśnie w Funduszu Młodzieżowym jest bezpośredni nacisk na rozwój, pracę z młodzieżą, na rozwój, partycypację młodzieży. Tam także mamy linię regrantingu, czyli w każdym regionie mamy wybranego operatora, który... W tym programie już ci młodzi nie konkurują z nikim innym. To znaczy, to są stricte granty dla młodzieżowych rad, dla samorządów

szkolnych, studenckich, dla kół naukowych, więc tylko te działania z młodymi ludźmi. A pozostałe dwa priorytety, czyli priorytet drugi i trzeci, służą podniesieniu jakości pracy z młodzieżą, szkoleniu pracowników młodzieżowych. Dzisiaj także staramy się zmienić program tak, żeby mocniej w nim podkreślić działanie centrów młodzieżowych, edukacji formalnej czy informacji młodzieżowej.

Jeśli chodzi o konkurs, właśnie jeszcze trwają konsultacje regulaminu, więc wszystkich zachęcam do zapoznania się z tym dokumentem. Pod koniec października regulamin ostateczny zostanie zatwierdzony i w listopadzie planujemy ten konkurs ogłosić. Czyli w tym roku jeszcze mamy konkurs na wsparcie organizacji młodzieżowych i pracowników młodzieżowych w ramach Funduszu Młodzieżowego.

To nie wszystko, bo mamy także program organizacji poradniczych, który także wystartuje za kilka tygodni. W programie organizacji poradniczych w tym roku chcemy położyć szczególny nacisk na wsparcie psychologiczne dzieci i młodzieży, a więc chcemy dodać dodatkowe punkty na działania z młodymi ludźmi. Program poradniczy dotyczy szerokiego spektrum aktywności organizacji pozarządowych... poradnictwa, które wyłącza poradnictwo na rzecz organizacji pozarządowych, tylko jest właśnie poradnictwem na rzecz obywateli i chcemy, żeby szczególnie w tym roku podkreślić potrzebę poradnictwa dla dzieci i młodzieży.

Mamy też program „Fundusz inicjatyw obywatelskich”, tam także ruszy nabór za kilka tygodni. W nim też mamy regranting, z którego korzystają młodzieżowe rady, mogą korzystać organizacje młodzieżowe.

I mamy wreszcie program PROO, który także wystartuje za kilka tygodni. W tym roku mamy taką kumulację, że ogłaszamy praktycznie wszystkie konkursy. W najbliższych tygodniach wystartuje w sumie ich sześć, a potem być może kolejne. W programie PROO mamy pieniądze na rozwój instytucjonalny organizacji. Tam też nieraz zdarzało się tak, że organizacje pracujące z młodzieżą czy organizacje młodzieżowe otrzymywały środki nie tyle na sam konkretny projekt, co właśnie na rozwój instytucjonalny, czyli szkolenie kadry, zakup sprzętu. Ostatnio mieliśmy spotkanie z jedną z organizacji, to jest Fundacja Depresja, która w ramach tego programu zakupiła karetkę zdrowia psychicznego – mobilny punkt wsparcia dla młodzieży z zakresu właśnie zdrowia psychicznego.

Jeżeli mogę jeszcze powiedzieć dwie rzeczy.

My, jako NIW, w tej chwili przystępujemy do badania młodzieżowych rad i aktywności młodzieżowych rad na prośbę pani minister Adriany Porowskiej, właśnie ze względu na to, by lepiej przygotować diagnozę do zmian w programie Fundusz Młodzieżowy.

I chciałbym jeszcze zwrócić państwa uwagę na jeden ważny dokument. Co prawda to już nie jest w Narodowym Instytucie Wolności – jeżeli będziecie państwo mieli pytania co do instytutu, to zaraz odpowiem – natomiast pewnie państwo doskonale wiecie, że do końca tego miesiąca konsultowany jest rządowy program „Strategia rozwoju Polski do 2035 r.” i także naszym staraniem, we współpracy z Departamentem Społeczeństwa Obywatelskiego, udało się nam wpisać osobny punkt „Rozwój polityki młodzieżowej”.

Tam explicite jest mowa o tym, że będą tworzone centra młodzieżowe oparte o pozaformalne metody edukacji oraz sieci informacji młodzieżowej. Jest to dla nas niezwykle ważne, bo tutaj ministerstwo edukacji w tej pierwszej prezentacji mówiło głównie o stronie formalnej – to jest oczywiste ze względu na zakres pracy ministerstwa. Bardzo nas cieszy, że powstaje wreszcie taka międzyresortowa strategia, o której przed chwilą pan tutaj mówił. Zatem dla nas bardzo ważne jest, żeby pamiętać, że jeżeli mówimy o centrach integracji młodzieżowej, o centrach informacji młodzieżowej, to bardzo wiele z nich jest centrami pozaformalnymi – edukacji pozaformalnej, pozaszkolnej. Taką bezpieczną przestrzenią, która często dla młodych ludzi, którzy nie czują się najbezpieczniej czy najbardziej komfortowo nawet w szkole, tam znajdują miejsce rozwoju, tam znajdują miejsce swoich pasji.

Podkreślę, że w Polsce, oprócz tego, że nie było strategii, to tak naprawdę nie ma profesjonalnej sieci czy centrów młodzieżowych, które nie byłyby tzw. świetlicami socjoterapeutycznymi. Nie ma takich narzędzi do pracy z młodzieżą. Nie ma sieci informacji młodzieżowej, która też w wielu krajach jest bardzo rozwinięta. I nie ma też zawodu pracownika młodzieżowego, który mógłby być uznawany. W wielu krajach są całe studia z zakresu pracy z młodzieżą.

Natomiast powstała w Polsce koalicja na rzecz rozwoju pracy z młodzieżą – koalicja oddolna, zakładana przez wiele organizacji pozarządowych, samorządów. My także, jako NIW, jesteśmy w tej koalicji, tam się naprawdę wiele dzieje. Niedawno powstała karta jakości pracy z młodzieżą,

więc myślę, że w tym temacie jest naprawdę wiele do zrobienia. Ale też dzisiaj bardzo wiele się dzieje, a kumulacją tego jest powołana w tym tygodniu przez ministrową Nowacką rada.

Natomiast też nie sposób nie wspomnieć o tym, że właśnie trwa też wybór członków do Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem. To jest jedyna rada właśnie dialogu z młodzieżą, która jest umocowana ustawowo w Polsce. To jest rada, która jest organem doradczym w KPRM, organem doradczym przewodniczącego czy przewodniczącej Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego. Dzisiaj tę funkcję pełnią ministrowa Adriana Porowska i minister Jan Grabiec. Tak więc to też jest jedno z ciał dialogu na mapie polityki na rzecz młodzieży, o którym trzeba pamiętać. Ta rada też będzie miała na pewno głos, chociażby w naszym Funduszu Młodzieżowym – wszystkie konkursy, które ogłaszamy, będą musiały też być konsultowane z Radą Dialogu z Młodym Pokoleniem.

Oczywiście z chęcią też będziemy łączyć siły z MEN, tak żeby w przyszłości te wszystkie narzędzia miały wspólny cel i mogły dążyć do tego samego celu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050):

Dziękuję bardzo.

Miałabym taką prośbę. Gdyby ten regulamin Funduszu Młodzieżowego już był opracowany, to bardzo proszę o przesłanie do sekretariatu Komisji, żeby posłowie też mogli się zapoznać, bo to jest bardzo ciekawa inicjatywa. Myślę, że to jest też nasze zadanie, żebyśmy w swoich regionach też po prostu przekazywali taką informację, że można tutaj właśnie, jeżeli chodzi o młodzieżowe rady, nie tylko starać się o środki, ale także być może uczestniczyć w tych ciałach doradczych. Zatem bardzo proszę o przesłanie takiej informacji na piśmie...

Dyrektor NIW Michał Braun:

Dobrze.

Przewodnicząca poseł Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050):

A sekretariat proszę o przekazanie posłom.

Proszę państwa, otwieram dyskusję. Czekam na zgłoszenia.

Bardzo proszę, pan poseł Józefaciuk.

Poseł Marcin Józefaciuk (KO) – spoza składu podkomisji:

Serdecznie dziękuję. Szanowna pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, szanowni państwo, serdecznie dziękuję za przedstawienie informacji. To, o co chodzi w edukacji, to przede wszystkim młodzież, chociaż nie tylko, bo też inne grupy społeczne, tak jak osoby dorosłe. Ale skupiamy się na młodzieży i dlatego mam kilka pytań.

Między innymi chciałbym się dowiedzieć, w jaki sposób wspierana jest edukacja domowa, jeżeli chodzi o integrację młodzieży. Jeżeli mogliby państwo omówić to w związku z obniżeniem dotacji do 0,4% – w jaki sposób szkoły kształcące, wspomagające edukację domową będą w stanie integrować młodzież poprzez obniżenie o połowę dotacji?

W jaki sposób następuje integracja z pracodawcami dla młodzieży, która jest kształcona w zawodach? Czy mają państwo dane, w jaki sposób jest prowadzona ta integracja na przykład z mistrzami czy czeladnikami i izbami rzemieślniczymi, czy ewentualnie w ramach danych zawodów albo grup zawodowych?

Niestety nie zostało o tym powiedziane – Instytut Rozwoju Języka Polskiego również prowadzi integrację młodzieży ze szkół, które są prowadzone poza Polską, i tutaj m.in. w Polsce jest prowadzona taka integracja młodzieży. To jest świetna sprawa.

Mam pytanie, jeżeli chodzi o integrację młodzieży. Czy badają państwo, ewentualnie mają jakieś plany, po pierwsze, żeby łamać bariery? Czyli czy wszystkie formy integracji młodzieży są dostępne zarówno dla pełno- jak i niepełnosprawnej młodzieży? I również, czy jakieś priorytety ma młodzież z rejonów wykluczonych, na przykład komunikacyjnie?

Mam również pytanie i chciałbym, żeby państwo się odnieśli, bo pani dyrektor mówiła na temat nowego przedmiotu „edukacja obywatelska”, który zobowiązuje tak naprawdę szkoły do wyjść pozaszkolnych, na przykład do rad gminy czy rad powiatu. W jaki sposób wpisuje się to w godziny nadwymiarowe nauczycieli, którzy zostają? Czy ministerstwo już jest gotowe do wydania komunikatu na temat godzin nadwymiarowych nauczycieli? Ponieważ wiem, że ci, którzy wychodzą, to mają jak najbardziej zapewnione, ale ci, którzy zostają, to zajęcia im przepadają, te godziny nadwymiarowe też im przepadają, co według mnie jest błędną rzeczą.

Brakuje mi tutaj informacji, jeżeli chodzi o integrację młodzieży uchodźczej zarówno między sobą, jak i z młodzieżą polską.

Również w czerwcu została podana informacja na temat chęci powołania pełnomocnika do spraw chłopców i edukacji chłopięcej – chodzi m.in. o lukę edukacyjną. I pytanie, bo tutaj też była mowa na tematy równościowe – brak jest informacji, czy w tym kierunku jest cokolwiek robione.

Jeżeli chodzi o Radę do spraw Młodzieży – świetna inicjatywa, bardzo serdecznie gratuluję pomysłu. Jednakże chciałbym podkreślić, że nie możemy poprzestać na tym, żeby to było tylko w zakresie jakiegoś planowania, ale bardziej w zakresie robienia. Proszę tylko, żeby nie była odrzucana... To znaczy nie wiemy, co rada definiuje jako młodzież, ale prosiłbym o zwrócenie uwagi na to, że w szkołach – jeżeli rozmawiamy już o szkołach – uczy się młodzież troszkę szersza niż ogólnie rozmawiamy o młodzieży, bo też osoby w wieku 18, 19, 20 lat – żeby te osoby, które definiujemy ogólnie jako młodzież, nie były wykluczone. To znaczy, żeby byli włączani ewentualnie uczniowie szkół, a nie tylko i wyłącznie w pewnym wieku.

Bardzo cieszy mnie współpraca z ministerstwami np. kultury i dziedzictwa narodowego czy rolnictwa i wsi. Zastanawia mnie też, czy współpracują państwo z Ministerstwem Obrony Narodowej w ramach tejże rady – ze względu na to, że MON prowadzi zarówno swoje szkoły, jak i oddziały mundurowe i szkoły mundurowe.

Mniej więcej to wszystko, więc serdecznie dziękuję.

Przewodnicząca poseł Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050):

Dziękuję bardzo.

Czy mamy jeszcze jakieś pytania?

Proszę bardzo, pani poseł Rak.

Poseł Renata Rak (KO):

Ja mam takie techniczne pytanie dotyczące przedstawionej informacji, a mianowicie młodzieżowych domów kultury. W informacji mamy statystykę, która dotyczy zajęć pozaszkolnych w 14 województwach. Zachodniego Pomorza nie widzę, dlatego chciałabym dopytać, co z nim. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050):

Dziękuję.

Czy mamy jeszcze jakieś zgłoszenia?

Może najpierw pan poseł Różyński. Bardzo proszę.

Poseł Wiesław Różyński (PSL-TD):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Szanowni państwo, do pana dyrektora Narodowego Instytutu Wolności. To, co pan przedstawił... Naprawdę jestem pełen uznania i szacunku, co robi instytut. Ale też taka moja prośba.

Przy organizacji to operatorzy są wybierani w ramach konkursu?

Dyrektor NIW Michał Braun:

Tak.

Poseł Wiesław Różyński (PSL-TD):

Właśnie – żeby w tym zapisać, czy tam punktację jakąś... Bardzo ładnie to wygląda w dużych miastach, a gorzej jest z zejściem do coraz to mniejszych miejscowości. A jest duża potrzeba, bo wprowadzenie takiej integracji, takiego utożsamiania się z miejscem, z samorządem, że tutaj ci młodzi mogą zaistnieć, uczenie świadomości, inicjatyw lokalnych, przede wszystkim to, co robią... będą robić, bo pochodzę z regionu województwo lubelskie, gdzie tych rad nie jest aż tak dużo. Ale już się tworzą, jest to dobry sygnał. I tutaj właśnie uszczegółowić, żeby taka promocja czy tam w jakiś sposób było – zaszczerpić tę działalność w tych środowiskach mniejszych, gminnych, mniejszych miejscowości. Dlatego że możemy uratować jeszcze tę imigrację młodych ludzi, a mogą się odnaleźć właśnie w samorządzie, mogą się odnaleźć w różnych inicjatywach społecznych.

I tutaj, czy informacja... Nawet pytają mnie młodzi ludzie. Ta informacja, którą pan dyrektor przekaże do pani przewodniczącej, to też chodzi o możliwości pozyskania środków, tych grantów, tych innych informacji, które są, tak? Ogłaszanych konkursów, które będą robione przez...

Dyrektor NIW Michał Braun:

Tak.

Posel Wiesław Różyński (PSL-TD):

To wszystko, dziękuję.

Przewodnicząca poseł Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, pan Jerzy Smoliński.

Członek prezydium Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” Jerzy Smoliński:

Witam serdecznie. Proszę państwa, mam dwa pytania.

Pierwsze. Powiedziane tu zostało, że do wejścia organizacji pozarządowych do szkół jest wymagana pozytywna opinia dyrektora, rady pedagogicznej, rady rodziców – jeśli dobrze usłyszałem. Czy pani dyrektor z ministerstwa mogłaby sprecyzować, co to znaczy „pozytywna opinia”? Czy to jest opinia na przykład jednej–dwóch osób z rady rodziców? Czy to jest... Czy znacie państwo, już macie jakieś organizacje, które wiadomo, że uzyskają taki status, że mogą wejść? Czy to mogą być świeże organizacje, które na przykład są nieznane i działają na rynku, mówiąc kolokwialnie, jakieś dwa tygodnie, miesiąc, a że tak powiem, ze swoją aktywnością zgłaszają się do szkoły, uzyskują pozytywną opinię dyrektora i rady rodziców – już mogą wejść na teren szkoły? Jest to bardzo ważna sprawa dla naszej młodzieży, żeby nie trafiały się przypadki niedobre

I teraz tak. Mam jeszcze jedno pytanie do ministerstwa, bo było tutaj zebranie też à propos poradnika dla młodzieży... w sprawach wojennych – nie wiem, jak to nazwać. W każdym razie ten poradnik podobno się robi, robi – i nie ma go. Ma być współpraca z Ministerstwem Obrony Narodowej w tym kierunku. A niestety sprawy już idą dosyć daleko z zagrożeniem dla nas i dla szkół, i dla całego społeczeństwa i już powinniśmy mieć jakieś pierwsze, wstępne przynajmniej możliwości podania młodzieży, jak się zachować w pewnych okolicznościach, czy nawet przeszkolić. Ponieważ na razie – z tego, co wiem – to w szkołach młodzież jest szkolona tylko na wypadek pożaru czy jakiegoś zdarzenia, które znamy wszyscy z czasów pokoju, że wyprowadza się młodzież ze szkoły. I to jest cała akcja działalności w tym kierunku. A wiem, że w innych krajach już młodzież na przykład potrafi sama skonstruować drony, wie, gdzie ma się schować, ukryć przed działalnością dronów. U nas już drony przecież też atakują nasz kraj. Może mówię troszkę ogólnikowo, ale takie rzeczy są już w tej chwili bardzo potrzebne, żebyśmy wiedzieli, jak w szkole, w placówce oświatowej nauczyciele, dyrekcja, i sama młodzież powinna się zachować w takich warunkach.

To na razie tyle. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050):

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze ktoś chciałby zgłosić się do pytania?

Proszę bardzo, jeszcze raz pan poseł Józefaciuk.

Posel Marcin Józefaciuk (KO) – spoza składu podkomisji:

Tylko jeszcze jedno pytanie, o którym zapomniałem, jeśli chodzi o wyjścia młodzieży. To jest bardzo ważne i będzie interesowało nauczycieli, bo rzeczywiście wtedy następuje integracja zarówno samej młodzieży, jak i z miastem, powiatem, gminą. W każdym razie problem ze szkolnictwa zawodowego – duże korporacje odmawiają praktyk czy zajęć praktycznych na swoim terenie ze względu na ustawę kamilkową, bo muszą sprawdzić wszystkich pracowników, na przykład 10 tys. pracowników. Czy taka sama procedura będzie, jeśli chodzi o urzędy? Czy wszyscy urzędnicy... To znaczy, urzędnicy akurat mają ustawowo, ale czy osoby obsługujące: administracja, obsługa, która może mieć kontakt z młodzieżą... Czy tutaj planują państwo jakieś zmiany, żeby nie było tak, że urząd odmówi, bo na przykład ustawa kamilkowa nakazuje? To znaczy, tutaj jest taka niepewność szkół. Wiem, jak na to odpowiedzieć, ale niepewność szkół.

Ja niestety będę zaraz musiał iść, ale sprawdzę odpowiedzi na transmisji, na nagraniu. Serdeczne dziękuję.

Przewodnicząca poseł Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050):

Dziękuję bardzo.

Jeszcze pytanie ode mnie. W jakiej perspektywie możemy się spodziewać tej strategii młodzieżowej i jak długo będziemy czekać na efekty?

I chciałabym jeszcze zapytać o integrację międzykulturową, ponieważ też mamy w społeczeństwie coraz więcej dzieci uchodźczych, ale nie tylko – także tych, które przyjechały naszego kraju i funkcjonowały w ogóle w innych wzorcach kulturowych. Tak więc chciałabym też dopytać, czy ta strategia będzie też dotyczyła właśnie integracji międzykulturowej? Dziękuję.

Poprosimy o odpowiedź.

Naczelnik Wydziału Wychowania i Opieki w Departamencie Wychowania i Profilaktyki MEN Janina Ewa Zalewska-Steć:

Może ja zacznę w takim razie od ostatniego pytania.

Jeżeli chodzi o ustawę kamilkową, to w Ministerstwie Sprawiedliwości trwają prace nad nowelizacją tej ustawy. Chodzi o to, żeby wyłączyć niektóre osoby z obowiązku posiadania informacji o niekaralności, na przykład rodziców, którzy uczestniczą w wyjściach na basen czy wspierają nauczycieli podczas wycieczki szkolnej. Natomiast – z tego, co wiem – ustawa nie została podpisana i obecnie przyjęto takie stanowisko, że każda osoba, która ma bezpośredni kontakt z dzieckiem, czyli pozostaje sama z grupą dzieci czy młodzieży, musi posiadać taką informację z Krajowego Rejestru Karnego. Natomiast jeżeli jest wychowawca, nauczyciel, osoba, która na co dzień sprawuje opiekę z obowiązku ustawowego i dodatkowo jest ta druga osoba, na przykład prowadząca jakieś zajęcia czy lektor języka, to ta osoba nie musi posiadać takiej informacji z KRK. To dotyczy wszystkich dziedzin – jeżeli chodzi na przykład o osoby, które zapewniają praktyki zawodowe, to również tak samo działa: jeżeli ta osoba zostaje sama z grupą młodzieży, to musi przedstawić takie zaświadczenie, natomiast jeżeli jest opiekun, nauczyciel, to wtedy on sprawuje opiekę i bezpośrednio odpowiada za bezpieczeństwo dzieci i młodzieży. Tak wygląda to w tej chwili.

Dużo było pytań. Trochę się pogubiłam, a ostatnie...

Jeżeli chodzi o dzieci i młodzież niepełnosprawne, nie ma nigdzie żadnych wykluczeń, wręcz odwrotnie – jest obowiązek równego traktowania. To wynika zarówno z konwencji, jak i z naszych ustaw i wręcz mają pierwszeństwo w możliwości korzystania z przeróżnych zajęć. Na przykład bardzo często, jak nie zawsze, w młodzieżowych ośrodkach, w młodzieżowych domach kultury w statucie, w regulaminach są zapisane takie działania, jak pierwszeństwo w korzystaniu z zajęć mają dzieci z orzeczeniem czy z niepełnosprawnością itd. Jak wiemy, teraz dostosowywanie i tych wszystkich podjazdów również dla tych kwestii związanych z niepełnosprawnościami ruchowymi jest mocno zaawansowane i w zasadzie nie słyszymy, do ministerstwa nie trafiają takie informacje, że dzieci czy młodzież niepełnosprawna nie może z czegokolwiek korzystać. Po prostu takie sytuacje do nas nie trafiają, nie zdarzają się. Nie mamy informacji zarówno ze szkół, jak i bezpośrednio od rodziców. Ponieważ, jak państwo wiedzą, do ministerstwa wpływa bardzo liczna korespondencja w bardzo różnych sprawach i gdyby takie nieprawidłowości miały miejsce, to na pewno coś byśmy na ten temat wiedzieli.

Jeżeli chodzi o integrację uchodźczą, jak państwo również wiedzą, teraz dzieci i młodzież włączone są w system oświaty w szkołach i mogą korzystać ze wszystkich uprawnień tak jak polskie dzieci, czy to na przykład dotyczy zajęć pozalekcyjnych, pozaszkolnych czy jakichś indywidualnych, czy sportowych, czy na przykład mogą korzystać ze stypendiów, z zasiłków szkolnych. Oczywiście mówię teraz zarówno o tych dla dzieci za wyniki w nauce, jak również o tej pomocy materialnej, którą również minister edukacji zapewnia na podstawie ustawy o systemie oświaty, że mogą być wypłacane zasiłki i stypendia dla uczniów, którzy znajdują się chwilowo w trudnej sytuacji materialnej. Mogą też korzystać z darmowych podręczników – mamy taki program. Właściwie wszystko jest organizowane na takich zasadach jak dla ucznia polskiego.

Jeżeli chodzi o poradnik obronny, to wiem, że w ministerstwie edukacji trwają prace w tej sprawie. Wiem, że były spotkania organizowane zarówno w Ministerstwie Obrony Narodowej – czy w MSWiA? chyba MON – jak również z przedstawicielami z tamtego resortu u nas. Wiem, że już są jakieś ustalenia. My opracowujemy część dotyczącą takiej bardziej wychowawczej strony dzieci i młodzieży, natomiast ministerstwo pewnie dotyczy jakichś budynków czy innych zabezpieczeń formalnych. Wspólnie będzie ten poradnik opracowany i napisany. Tyle wiem, natomiast nie uczestniczyłam w tych pracach, więc nie wiem, na jakim etapie on jest, ale wiem, że jest potraktowany jako sprawa priorytetowa i bardzo pilna.

Jeżeli pani przewodnicząca byłaby tak uprzejma, żeby mi przypomnieć, jeżeli coś pominęłam w swoich wypowiedziach, to będę wdzięczna.

Przewodnicząca poseł Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050):

Tak. Było pytanie o województwo...

Naczelnik Wydziału Wychowania i Opieki w Departamencie Wychowania i Profilaktyki MEN Janina Ewa Zalewska-Steć:

A, już mówię. Prawdopodobnie powód jest taki, bo te informacje są z SIO, że po prostu ktoś nie wpisał w SIO. O tyle mamy kłopot z tą częścią informacji dobrowolnych, że po prostu nie jest to... jak by to grzecznie i ładnie nazwać? – mają obowiązek, ale nie jest to karane, nie możemy egzekwować, więc kto chce, to wpisze. Nie ma takiego problemu z wykazywaniem uczniów, bo tu idzie subwencja – teraz oczywiście środki finansowe inaczej się nazywają. Za dzieckiem idą pieniądze, więc natychmiast są wykazywane. My mamy z trochę tym kłopotu.

Ale mam tutaj jeszcze inną tabelę z Departamentu Współpracy z Samorządem Terytorialnym, który odpowiada za SIO. Tu w Zachodniopomorskiem widnieje, że na przykład pałaców młodzieżowych jest dwa, młodzieżowych domów kultury też dwa. Tak więc jakichś uczestników powinni wykazać – tak teoretycznie. Co tutaj jest jeszcze? Szkolnych schronisk młodzieżowych – 298, ale to jakby inne placówki. Artystyczne placówki... Przepraszam, schronisk młodzieżowych – 20, a placówki, ogniska artystyczne – 2. Co tutaj jeszcze publiczno-oświatowe?

W każdym razie myślę, że to ten powód. My byśmy bardzo chcieli, żeby nas informowano, bo mielibyśmy o wiele ciekawsze dane i bardziej realne i faktyczne, ile tych dzieci uczestniczy, a tak mamy, tylko te liczby, które są zgłoszone i wskazane.

Przewodnicząca poseł Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050):

Proszę jeszcze o informacje na temat edukacji domowej i w kwestii obniżenia tej subwencji. I godziny ponadwymiarowe w ramach edukacji obywatelskiej i wyjść właśnie związane z tą edukacją.

Naczelnik Wydziału Wychowania i Opieki w Departamencie Wychowania i Profilaktyki MEN Janina Ewa Zalewska-Steć:

Jeżeli chodzi o godziny ponadwymiarowe, za kwestie te odpowiada Wydział Nauczycieli, Karta nauczyciela, Departament Współpracy z Samorządem Terytorialnym. Z tego, co wiem przy okazji innych zapytań, bo wpływają do nas tak samo, na przykład jak liczyć czas przy wycieczkach szkolnych itd, więc wiem, że trwają prace i nie są chyba jeszcze zakończone, jeżeli chodzi o zmiany w przepisach. Ale to się dzieje i ewentualnie prosiłabym o zapytanie na piśmie skierowane do tego innego departamentu, bo jest to zbyt ważna sprawa, żebym tutaj opowiadała naokoło.

Przewodnicząca poseł Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050):

Rozumiem. Jeszcze proszę o odniesienie się właśnie do edukacji domowej.

Naczelnik Wydziału Wychowania i Opieki w Departamencie Wychowania i Profilaktyki MEN Janina Ewa Zalewska-Steć:

Jakby pani przewodnicząca była tak uprzejma, to również prosimy o zadanie tego pytania na piśmie, dlatego że to jest poza właściwością mojego departamentu. Wiem, że edukacja domowa istnieje, wiem, że są z tym związane problemy, wiem, że są godziny, ale właściwie wołałabym, żeby wypowiadały się osoby, które się tym zajmują.

Przewodnicząca poseł Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050):

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze o coś chcielibyśmy zapytać?

Bardzo proszę.

Dyrektor NIW Michał Braun:

Ja tylko szybcutko odniosę się do pytania co do operatorów i dotarcia na tereny wiejskie z programami instytutu.

To tak. Zapewniam, że, po pierwsze, w wielu regionach operatorzy... Konkurs otwarty, więc każda organizacja może wystartować. Nie jest to łatwe zadanie, to znaczy, organizacja, która ma mieć w ciągu kilku miesięcy budżet rzędu 1 mln czy 2 mln zł, po to żeby rozdysponować kilkadziesiąt grantów między często grupy nieformalne, zapewnić im odpowiednią edukację, szkolenia, wziąć odpowiedzialność za te wszystkie pieniądze... To nie jest tak, że te konkursy cieszą się jakimś ogromnym zainteresowaniem. To jest jednak wąska grupa bardzo doświadczonych organizacji, które mogą to zrobić. Natomiast bardzo często w regionach, chociażby

w Lubuskiem na przykład, to są organizacje z mniejszych miejscowości, bo m.in. lokalne grupy działania mają doświadczenie w zarządzaniu funduszami i przyznawaniu małych grantów. Tak więc nieraz to właśnie lokalne grupy działania startują na bycie operatorem, więc jak najbardziej docieramy z konkursami do mniejszych miejscowości.

Co więcej, w programie „Moc małych społeczności” na początku rozdawaliśmy granty organizacjom pozarządowym, a potem, kiedy były przyznawane małe granty, to szczególnie uczulaliśmy operatorów, żeby one trafiały do tzw. białych plam. Czyli tam, gdzie nie trafiły granty z innych programów, do tych gmin, żeby trafiły te niewielkie pieniądze dla grup nieformalnych, które z kolei potem często są takimi pierwszymi publicznymi pieniędzmi dla małej organizacji, które pozwalają im sięgać po kolejne.

My z panem dyrektorem musimy udać się na kolejną komisję finansową naszego instytutu, więc bardzo przepraszamy, ale jeżeli będą jakieś pytania, to jesteśmy dostępni pod mailem, pod telefonem w instytucie. Dziękujemy.

Przewodnicząca poseł Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050):

Dziękujemy bardzo za te szczegółowe informacje i będziemy oczekiwali, żeby dostać jakiś materiał na piśmie. Dziękuję.

Czy jeszcze mamy pytania jakiegoś?

Główny specjalista w Departamencie Współpracy Międzynarodowej MEN Maciej Waleszczyński:

Ja jeszcze się odwołam tutaj do...

Przewodnicząca poseł Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050):

Proszę bardzo.

Główny specjalista w Departamencie Współpracy Międzynarodowej MEN Maciej Waleszczyński:

...pytań, które padły z ust pana posła i pana.

Jeżeli chodzi o wiek młodzieży, jak najbardziej zdaję sobie sprawę, że jest to bardzo ważne do sprecyzowania. Nie mamy jednej cezury wieku, kiedy możemy mówić o młodzieży. Różne źródła podają różne cezury wieku, na przykład Główny Urząd Statystyczny w odniesieniu do młodzieży podaje dane od 15. do 29. roku życia, dzieląc dodatkowo tę przestrzeń wiekową na kilka podgrup. Unia Europejska inaczej mówi, inaczej mówi ONZ, który przyjmuje młodzież od 15. roku życia. Natomiast ta strategia młodzieżowa, o której mówiłem, która obowiązywała w latach 2003–2012, oni ustalili, że młodzieżą są osoby właśnie od bodajże 15. do 25. roku życia. My w naszej strategii rzeczywiście będziemy to precyzować. Natomiast na pewno załapie się tutaj młodzież szkolna. Jako nauczyciel, który pracował właśnie w szkołach ponadpodstawowych, doskonale zdaję sobie sprawę, że mamy do czynienia właśnie z osobami w wieku 17, 18, a nawet czasami 19 lat, więc będących nadal w tej edukacji szkolnej jeszcze, nie edukacji wyższej na przykład.

Co do tych problemów – m.in. wykluczenie komunikacyjne, integracja młodzieży uchodźczej czy też integracja kulturowa – na pewno będziemy o tym pamiętać w toku naszych prac ze względu na to, że powstająca strategia ma odwoływać się do tego, co jest teraz, ma być aktualna i ma bazować na problemach, z którymi teraz się spotykamy jako społeczeństwo i jako młodzież. Tak więc myślę, że to będzie ujęte.

Jeżeli chodzi o cezury czasowe opracowania naszej strategii – tak jak już wspomniałem, inauguracja rady miała miejsce w ten poniedziałek. Dopiero zarysował się jakiś realny cel oraz program działania tejże rady, natomiast powołanie strategii międzyresortowej, która ma dotyczyć właśnie dość szerokiej grupy społecznej, jaką jest młodzież, jest to proces. Chcemy to przygotować dość dokładnie, żeby ta strategia była adekwatna i była na lata. Na pewno jesteśmy teraz w stałym kontakcie z przewodniczącą rady, czyli z panią minister edukacji. Będziemy pracować nad szczegółowym harmonogramem naszych prac.

Jeszcze odwołując się tutaj do pytania pana posła i jeszcze tutaj pana posła o współpracę ministerstwa edukacji ogólnie czy też w ramach tej Rady do spraw Polityki Młodzieżowej z Ministerstwem Obrony Narodowej, zgodnie z zarządzeniem tenże resort nie został włączony w prace tejże rady, natomiast jest taki paragraf w tymże zarządzeniu, że w ramach tematyki posiedzeń danej rady mogą być zapraszani rzeczywiście eksperci, goście, w tym również przedstawiciele innych resortów, więc jesteśmy otwarci na pewno na współpracę. Dodatkowo oczywiście dopuszczamy decyzją pani minister pewne zmiany w tymże zarządzeniu.

Współpraca z Ministerstwem Obrony Narodowej jest bardzo ważna. W ramach tej współpracy są tworzone oddziały przygotowania wojskowego oraz oddziały o profilu mundurowym oraz tzw. klasy mundurowe. Jest to taki kolokwializm ze względu na to, że klasy mundurowe nie są umocowane stricte prawnie – jest to pewna innowacja dydaktyczna, pedagogiczna, którą można wprowadzić w danej szkole przy współpracy ze służbami i to jest realizowane oczywiście w wielu szkołach w Polsce.

Również jako ministerstwo prowadzimy bardzo ważny projekt, teraz jest kolejna edycja tego przedsięwzięcia, czyli „Edukacja z wojskiem”, kiedy to właśnie przedstawiciele tychże służb mundurowych odwiedzają szkoły, szkoły podstawowe czy też ponadpodstawowe, mówią o swojej pracy i jest to nie tylko teoria, ale również praktyka.

To stanowi wyraźne zachęcenie do przekazania pewnego naszego polskiego doświadczenia, również innym państwom, które słysząc o naszych oddziałach przygotowania wojskowego, o profilu mundurowym czy też „Edukacji z wojskiem”, naprawdę są zainspirowane i mówią, że w ich krajach czegoś podobnego nie ma.

Dodatkowo – z tego, co wiem – jeżeli chodzi o te kwestie obronne, komponent przysposobienia obronnego znajduje się w podstawie programowej, wielokrotnie nowelizowanej właśnie jeżeli chodzi o te współczesne zagadnienia obronności i bezpieczeństwa, w ramach przedmiotu „edukacja dla bezpieczeństwa”.

Aha, i jeszcze jedno. Tutaj była mowa o wykluczeniu komunikacyjnym. Pełno- i niepełnosprawna młodzież, problemy, wyzwania tej młodzieży również będzie... jest to elementem pracy naszej rady. Podobnie jak równość płci, również płci męskiej, ze względu na to, że mamy tutaj reprezentanta Stowarzyszenia na rzecz Chłopców i Mężczyzn.

Przewodnicząca poseł Żaneta Cwalina-Śliwowska (Polska2050):

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś głosy?

Dziękuję bardzo za udzielenie informacji. Po te, których państwo nie mogli nam dziś udzielić, pewnie zgłosimy się w ramach interpelacji poselskich.

Bardzo dziękuję za dyskusję.

Stwierdzam, że porządek dzienny został wyczerpany. Zamykam posiedzenie.